N:o 18. Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Klara V. Kyrkog. 19. Stockholm den 15 November 1886. Pris: Helt år 6 kr. Lösn:r 30 öre. Annonspris 10 öre petitrad. Årg. 6.

Från Beethovens sista lefnadsår.*

Bland de många biografiska verk som skrifvits öfver Beethoven ega vi ett af särskildt intresse, innehållande minnen af personligt umgänge med den store tondiktaren och utgifvet för 12 år sedan af d:r Gerhard Breuning under titel »Aus dem Schwarzspanierhause. Erinnerungen an L. van Beethoven aus meiner Jugendzeit.» Denna lilla bok illustreras af tvenne fotografier, den ena ett porträtt af Beethoven, den andra en afbildning af Schwarzspanierhaus, der han hade sin sista bostad, och det är ett utdrag ur denna bok som vi nu gå att meddela. Visserligen återfinna vi i denna skildring mycket af det, som andra biografer berättat oss, men den lefvande framställningen af personlig erfarenhet förlänar dock ett särskildt intresse åt Breunings skildringar. Det porträtt som åtföljer boken, och som vi här återgifva i träsnitt, skall säkert väcka öfverraskning för sin olikhet med de vanliga porträtterna af Beethoven med det yfviga håret, den dystra eller grubblande blicken; emellertid uppgifver Groves stora musiklexikon detta porträtt såsom det i första rummet tillförlitliga; det är ett miniatyrporträtt af Hornemann, taget 1802, alltså vid 32 års ålder. Såsom dernäst tillförlitligast räknas ett (hufvud) af Latronne, graveradt af Häfel, och en liten helfigur af Lyser.

För den som gjort sig förtrogen med Beethovens lefnadsöden kan Breuning'ska namnet icke vara obekant. En hvar erinrar sig nog att den unge Beethoven, hvars eget hem i Bonn genom faderns råhet var föga angenämt och lärorikt för honom, i hofrådet Breunings fint bildade och älskvärda familj derstädes egde ett andra hem, som på honom utöfvade det bästa inflytande. Också var han med varm tillgifvenhet för hela lifvet fäst vid medlemmarne af denna familj, hvilka också städse omfattade honom med vänskap och beundran. En son af hofrådet B., Stefan (Steffen) Breuning, 4 år yngre än Beethoven, kom sedan att, liksom denne, bosätta sig i Wien, der han, såsom fadern, avancerade till hofråd, och den gamla barndomsvänskapen upplifvades åter här, endast störd genom ett missförstånd, som under någon tid aflägsnade dem från hvarandra. En son till denne Stefan Breuning är d:r Gerhard B., författaren till den i fråga varande boken. Vi låta nu dennas författare sjelf föra ordet.

»I Augusti 1825» — så börjar d:r B. sina anteckningar — »hade jag den lyckan att en eftermiddag vid en spatsertur med mina föräldrar lära känna Beethoven. Vi befunno oss just i allén som genomskär glacisen och sträcker sig omkring det inre Wien, och hade kommit till Karolinaporten, genom hvilken min far tänkte passera för att gå till sin byrå, då vi sågo en ensam herre styra kosan rakt emot oss; på detta möte följde, så snart man fått sigte på hvarandra, de vänskapligaste helsningar å ömse sidor.

Hans utseende var kraftfullt, växten medelstor, hans gång energisk, liksom hans lifliga rörelser; hans drägt var lika litet elegant som just borgerlig, i hela företeelsen låg någonting som ej rätt passade in i någon rangordning.

Han språkade nästan utan afbrott, frågande om huru vi befunno oss, om våra närvarande lefnadsförhållanden, efter slägtingarne vid Rhein och åtskilligt annat, berättade — utan att först vänta svar på sin fråga hvarföre min far ej på så länge besökt honom etc. —, att han förr bott vid Koth-

Ludvig van Beethoven (1802).

* Vi infria härmed vårt löfte att meddela det porträtt af Beethoven som utlofvades i denna årgångs anmälan. Genom oberäknade tilldragelser under året inom musikverlden, såsom dödsfall m. m., har utrymme saknats för utförande af hela vårt i denna anmälan uppstälda program.

gasse, senast vid Krugerstrasse och hela sommaren numera vistas i Baden; med stor lust och synnerligt nöje meddelade han, att han snart — i slutet af September — skulle flytta i vår omedelbara närhet: till Schwarzspanierhuset (vi bodde i det rätvinkligt mot detta belägna Esterhazyska huset), en nyhet som tycktes vara af stort intresse å ömse sidor; att han då tänkte rätt ofta få vara tillsammans med oss, och han utbad på samma gång af min mor att hon skulle hjelpa honom med att ordna och öfvervaka hans hushåll, med hvilket det nu var ganska illa beställt o. s. v. Min far — som dock sällan fick ordet — svarade honom också med hög röst och under lifliga gester. Slutligen togo de för aftonen afsked af hvarandra under hjertliga försäkringar att ofta komma tillsammans.

Min för föräldrarne ofta uttalade önskan att lära känna Beethoven var nu uppfyld, och med ungdomlig otålighet väntade jag sedan på den dag då jag skulle komma i närmare beröring med min fars berömde ungdomsvän.

Den misshällighet, som uppkommit mellan de gamla vännerna från barndomstiden i Bonn, fick sin uppkomst genom Beethovens broder Carl, eller Caspar Carl, hvilket var hans fullständiga namn. Denne broder hade en kassörbefattning i Wien; han hade emellertid ej så godt rykte om sig. En vän till min far fann sig föranlåten att underrätta honom om detta, i den afsigt att han, utan angifvande af källan, hvilket han på sitt hedersord lofvade, skulle varna Beethoven för att ej inlåta sig i penningeaffärer med brodern. Min far fullgjorde samvetsgrannt detta uppdrag. Beethoven åter, som aldrig förtröttades i sin sträfvan att söka förbättra brodern, skyndade så fort han kunde att ställa denne till rätta för sitt handlingssätt, och han gick så långt att, då denne enträget uppfordrade honom att få veta ursprunget till den underrättelse Ludvig erhållit, nämna sin vän Steffens namn. Caspar vände sig nu direkt till min far och begärde vidare att få veta hvad han hade för källa till denna »denunciation», och då min far ståndaktigt vägrade uppgifva denna, utbröt Caspar i de simplaste skymford och gick så långt, att han skref till honom bref af ärerörigt innehåll, hvilka lemnades oförseglade till hofkrigsrådets portier. Min far, som blef på det högsta sårad genom en sådan fräckhet och genom Ludvigs bristande ordhållighet, höll för denne en skarp straffpredikan, som slutade dermed, att han förklarade det han i följd af en sådan opålitlighet ej vidare kunde umgås med honom. Spänningen mellan de båda vännerna varade länge, till dess Ludvig skref detta oförlikneliga försoningsbref:

»Bakom denna målning» — det var just det miniatyrporträtt som här är återgifvet —, »min gode, käre St., må för alltid vara gömdt det som en tid tilldragit sig mellan oss — jag vet det, jag har sargat ditt hjerta; den rörelse hos mig, som du måste ha bemärkt, hade varit mig straff nog; illvilja var det ej, som hystes af mig emot dig, nej, då vore jag aldrig mer värd din vänskap; häftighet hos dig och hos mig — men misstro emot dig uppstod hos mig. — Emellan oss stälde sig menniskor, som hvarken äro dig eller mig värdiga; — mitt porträtt har länge varit dig tillämnadt, du vet ju att jag alltid bestämt det åt någon, och åt hvem kunde jag väl med varmare hjerta gifva det än åt dig, trogne, gode, ädle Steffen. — Förlåt mig om jag gjort dig ondt; jag lider sjelf icke mindre; då jag nu på så lång tid icke sett till dig, har jag först rätt lifligt känt hur dyrbar du är för mitt hjerta och evigt skall blifva det.

(Utan datum.) Din

(underskrift saknas.)

— Du skall väl åter skynda i mina armar lika förtroligt som förr. — »

(Utanskrift: »Pour M:r *de Breuning*».)

Att ett så hjertligt tillmötesgående genast skulle åstadkomma den uppriktigaste försoning mellan de båda vännerna, dem just ett vänskapsbevis kommit att åtskilja, är ju helt naturligt.

K. teaterdirektionens utlåtande.

Vi lemna här en kort resumé öfver det utlåtande k. teaterdirektionen af chefen för finansdepardementet anmodades afgifva angående teaterbyggnadsfrågan, den ifrågasatta försäljningen af Dramatiska teatern, det möjliga upplåtandet af k. teatrarne åt ett konsortium samt slutligen de pensionsbelopp, som skulle af riksdagen äskas på indragningsstat i händelse allt bidrag till teatrarne upphörde.

I byggnadsfrågan föreligga två förslag, en *om*byggnad af H. Zettervall för 705,700 kr., en *till*byggnad af M. Isæus för 1,680,000 kr. eller mera. Direktionen uttalar sig afgjordt och på ovederläggliga skäl för det sista. Det första skulle endast bereda ökadt antal platser i den utvidgade nuvarande salongen, men knapt afhjelpa en enda af öfriga närvarande olägenheter, såsom trånga entréer, otillräckliga kapprum och foyéer, framför allt scenens bristande höjd och rymlighet, fondens begränsning, dekorationsarbetenas obeqvämhet m. m. — allt beroende på omöjligheten att, med bibehållande af oförändradt läge för nu varande scen och salong, konstruera en tidsenlig teater. Alla dessa olägenheter skulle deremot afhjelpas genom Isæus' förslag, som går ut på en tillbyggnad å lediga tomten åt Karl XII:s torg, med fonden mot detta och hufvudingången åt Gustaf Adolfs torg, hvarjemte detta förslag har den väsentliga fördelen att intet afbrott i teaterverksamheten behöfver under tillbyggandet ega rum, hvilket deremot vore nödvändigt enl. Zettervalls förslag, hvarigenom hela personalen under tiden måste antingen afskedas eller ock aflönas utan motsvarande recettinkomster.

Angående Dramatiska teterns försäljning anger direktionen för sitt bestämda afstyrkande ungefär enahanda skäl som den föregående direktionen, då samma fråga år 1883 var på tapeten och då äfven utförligt behandlades i Svensk musiktidning. Stora teaterns akustiska olämplighet för konversationspjeser, dess obeqvämhet för täta pjesombyten, utlandets exempel, den ekonomiska förlusten genom upphörande af Dramatiska teaterns recetter utan nämnvärd minskning i utgifter, enär den dramatiska personalen i alla fall måste bibehållas och af denna teaters öfriga utgifter, 72,292 kr., direktionen anser endast 18,082 kr. kunna inbesparas — allt talar emot en sammanslagning af båda scenerna. Som bevis på teaterns finansiella svårigheter erinrar dir. för öfrigt, att utgifterna nu med 92,809 kr. öfverstiga dem för tjugu år sedan, under det att biljettpriserna äro nästan oförändrade.

Rörande pensionsfrågan yrkar dir. anslag 1) af 24,550 kr. årligen åt expektanter inom pensionsinrättningarna under tiden tills dessas pensionstur är inne; 2) af 43,350 kr. årligen åt delegare i pensionsinrättningarna som visserligen ej äro qvalificerade till pension, men hunnit den åldern i teaterns tjenst, att det skulle bli svårt att få ny anställning, hvilken ålder beräknas till 10 år för kapellet och 15 år för medlemmar af aktörs-, ballett-, chor- och tjenstemannastaterna; 3) af 47,931 kr. en gång för alla åt dem som, utan att ha hunnit ofvan nämda tjenstår, insatt detta belopp i pensionskassan och sålunda borde vara berättigade att återfå detsamma; 4) af någon obestämd del af den aflöning på 24,473 kr., som f. n. utgår åt tjenstemän, hvilka icke haft rätt eller skyldighet att tillhöra någon pensionsinrättning, men varit i teaterns tjenst öfver 15 år.

I fråga om teaterns upplåtande åt ett konsortium tror dir. icke något sådant skall finnas villigt att endast af intresse för konsten ikläda sig en risk, hvars storlek intygas ensamt af det faktum, att recettinkomsten från ett år till ett annat kunnat vexla med 190,000 kr. Konsortiet måste sålunda idka teaterverksamheten för inkomstens skull, hvarmed porten är öppen för smakens förderf. Den garanti mot sådant medelst anställande af kontrollör, censor o. d., som k. m:t kunde försöka, anser dir. nödvändigt blifva otillräcklig, illusorisk och opraktisk. Och erinrar dir., att i Tyskland konsten står högst vid de teatrar, som icke drifvas af konsortier, samt att i Paris och Brüssel entreprenörerna vid de största teatrarne gjort konkurs, hvarvid staten eller staden i alla fall måste träda emellan med ytterligare hjelp.

Våra ärade prenumeranter erinras vördsamlingen om vår framställning angående snar prenumerationsteckning för nästa år å de medsända listorna, om fortsättning önskas, hvarigenom ock besparas prenumeration å Expeditionen.

Ödmjukligen *Redaktionen.*

Om operans reportoir.

Då jemte den ekonomiska synpunkten, som tyvärr måste vara af pekuniära skäl den hos teaterstyrelsen dominerande, likväl den estetiska också bör få ha ett ord med i laget, kan man ej annat än förvåna sig öfver det egendomliga val af nyheter inom operaliteraturens område, som karakteriserar den nuvarande regimen. Att odla den inhemska konsten genom uppförandet af svenska operor kan ju ej anses annat än högst prisvärdt. Men icke ens patriotismens glöd får tjena till pretext för upptagandet af musikverk, hvilkas värde hvarken, för sig sjelfva betraktade, kan anslås särdeles högt eller för fosterlandets musikkultur kan anses väckande och befruktande. Hr Hallins Wagneretyd »Harald Viking» är märklig att skåda å en scen, som ännu icke framfört alla Wagners egna operor utan i dess ställe öfverandtvardar sig åt epigonerna med förbiseende af mästaren, låt vara att de förra äro svenskar, hr Hallin t. ex., svenskar likväl med tysk musikbildning och tysk musiksjäl. Hr Hallströms musik till Neaga kunde bäst försvarat sin plats på en hofteater i Rumänien. Här i Sverige blef den liksom »Harald Viking» föga långlifvad. Men om nu dessa såsom franska och tyska operor af *svenska* tonsättare ha kunnat advocera sig till en rättmätig plats på svensk operarepertoar för några veckor, hvad säga om *utländska* tonsättare, som skrifva operor af sådant försvinnande konstvärde som »Paul och Virginie», den i våras upptagna och redan förolyckade operan? Eller »Trumpetaren från Säkkingen», hvars konstvärde visst icke är högre och hvars lifstid ser betänklig ut? Och detta på samma gång verkligt värdefulla operor, som i utlandet gå bra, här försummas. Listan derpå blifver för lång att relatera, Gounod, Thomas, Massenet, Dèlibes, Goldmark m. fl. Och af gamla mästare finnes mycket hos oss gömdt och glömdt. Deribland många komiska operor, af Boieldieu, Auber, Hérold, Adam, Nicolo, Grétry, som skulle verka såsom godt korrektiv mot nutidens illustra namn Offenbach—Lecoq—Hervé etc. Och inom vår svenska operarepertoar finnes utom »Gustaf Wasa» äfven annat att tänka på. Kung Oskars och Brendlers »Ryno» är bestämdt mycket värdefullare än drottning Elisabeths och hr Hallströms »Neaga». Lindblads »Frondörerna» har juveler af ren musik, trots en libretto som kunnat vara lämpligare. Crusells »Slafvinna» innehåller också partier af gedigen musik, trots åtskilligt Mozartiserande. Du Puys små operetter »Hvita röda rosen» och »Ungdom och Dårskap» (= Målaren och modellerna») äro visserligen af fransk tournure, men också högst graciösa. Den sista vore ju pikant att höra till jemförelse med Méhuls här ofta gifna operacomique. Af hr Hallströms tidigare och friskare saker skulle måhända »Mästerkatten» med sitt granna feeri gerna ses igen. Berwalds »Estrella» borde vara en ambitionssak att hos oss uppföra. Denna vår enda (?) stora opera seria är för god att icke, lätt retoucherad, afkortad o. d., intaga en plats på vår lyriska scens spellista. Då nu fru Östberg sjunger på denna scen, finnes ju i henne en Estrella som kunde låta höra sig, Zulma skulle intet annat än vinna på fru Edlings präktiga stämma, Salvaterra kunde måhända ges åt hr Sellman, Muza åt hr Forstén o. s. v. »Drottningen af Golconda» ligger ännu ouppförd, men att döma af de fragment deraf som hörts, bl. a. en för många år sedan med mästerskap derur sjungen stor scen och aria af den oförgätliga Louise Michaëli, är detta stor skada. Berwald är en musiker hvars namn icke hos oss har den klang, det skulle haft, om man något flitigare uppfört hans kompositioner. Der har icke ens patriotismen räckt till, oaktadt den der minst behöfves. Men der klena och polyglottartade operaverk komponeras, då kommer denna höga känsla fram, då de uppföras — ty *de* uppföras. Det värdefulla ligger i arkiver gömdt och glömdt samt med en mängd svensk symfonimusik, som k. hofkapellet måste lefva i osäll okunnighet om, att döma af de andrarangs komponister det ofta nu spelar, tyska i synnerhet. Skall man vara patriotisk (och man skall det), bör man i Herrans namn vara det med förstånd, draga fram det verkligt värdefulla, låt vara äfven ur (föga smickrande!) *högar* af damm, men lemna åsido det ur den bestämmande, estetiska synpunkten mindre värdefulla, detta må nu vara rekommenderadt genom Wagnertidningar eller utländsk furstlig medverkan —. Af alla sätt att vara patriotisk på, är det tråkiga det värsta. Salig Voltaire (jag ber om ursäkt jag sade *salig*, det kanske skorrar i några läsares öron, *mina* läsares menar jag) — Voltaire skulle nog gått in derpå, om än också ingalunda — k. teaterdirektionen, trots vissa dåliga, sjunkande recetter af den patriotiska nitälskan. Hvar har sin smak, utom de som ej ha någon alls, förstås. *Musicus.*

Då svensk musiktidning gerna lemnar plats för framställning af olika åsigter rörande våra musikförhållanden, ha vi ej vägrat ordet åt den ärade insändaren af ofvanstående, ehuru ett och annat omdöme i hans artikel förefaller oss väl strängt och värdt att skärskådas från en annan synpunkt än författarens. Att odla den inhemska konsten genom uppförande af svenska operor anser han prisvärdt, och då han med svenska operor ej tyckes mena blott dem som ha en libretto af fosterländskt innehåll, ty då skulle ju hvarken Lindblads »Frondörerna» eller Berwalds »Estrella» kunna räknas dit, så menar han väl med svenska operor verk af svenska komponister. Bland sådana af mera betydenhet (värdet oberäknadt) får väl räknas så väl Hallströms »Neaga» som Halléns »Viking», hvilket väl måste anses vara det största operaverk som skrifvits af någon svensk, och dertill i en stil som under vår tid har många anhängare och beundrare. Kgl. teaterstyrelsen hade väl svårt att icke under sådana förhållanden upptaga dessa operor, äfven om texten och det musikaliska innehållet af dem i sin helhet ej ingaf så stora förhoppningar om något lysande reslutat deraf i ekonomiskt eller annat hänseende. Att herr Hallén fått sin utbildning i Tyskland och anslutit sig, liksom många andra, till den Wagnerska musikriktningen kan väl ej rätteligen läggas honom till last, och hans »musiksjäl» har i flere andra kompositioner visat sig hysa känsla för andra riktningar än dem hans opera representerar, om hvilken vi för öfrigt redan i denna tidning yttrat oss både berömmande och klandrande (se Svensk Musiktidn. 1884 n:o 5). Att herr Hallströms »Neaga» bort tillhöra hofteatern i Rumänien derför att handlingen föregår der, låter något besynnerligt, ty på samma grund skulle väl Lindblads »Frondörerna» förvisas till Frankrike och Berwalds »Estrella» till Spanien, men dessa båda operor vill ins. förorda till uppförande hos oss framför de förutnämnda. Så intressant det än vore att få upp dessa senare — och det har ju äfven varit för närmaste tiden i fråga satt —, så undras dock om det ekonomiska resultatet deraf skulle blifva så inbringande, då väl tiden ändock haft ett inflytande på så väl dessa verk sjelfva som publiken, hvilket torde göra dem mindre begärliga nu än förr, och för 20—50 år sedan, då de först framträdde, var ej deras framgång så synnerligt stor. Det kan ju vara af intresse att jemföra antalet gånger som dessa 4 operor gått och vi göra det här. »Frondörerna» gafs $^{11}/_{5}$ 1835—$^{24}/_{2}$ 1836 summa 8 ggr; omarbetad till text och musik uppfördes operan sedan $^{1}/_{12}$ 1860—$^{27}/_{10}$ 1861 summa 9 ggr; »Estrella di Soria» upplefde 9—28 April 1862 summa 5 ggr; »Harald Viking» $^{18}/_{2}$—$^{23}/_{3}$ 1884 summa 10 ggr, och »Neaga» $^{24}/_{2}$—$^{27}/_{3}$ 1885 summa 8 ggr. De resp. operornas framgång synes sålunda i det närmaste jemngod, »Estrella» upplefde dock endast hälften så många föreställningar som »Harald Viking». Deremot gick Crusells »Lilla slafvinnan» $^{18}/_{2}$ 1824—$^{28}/_{8}$ 1838, ehuru på mångdubbelt längre tid, 34 ggr och Brendlers »Ryno» $^{16}/_{5}$ 1834—$^{13}/_{3}$ 1838 summa 20 gånger, hvarvid man väl ock bör taga i betraktande att denna opera fullbordades af ingen mindre person än sjelfva kronprinsen Oskar. För vår tid torde väl dessa sistnämda operor ha ett mindre allmänt intresse och befinnas för gamla att vara fullt njutbara och ånyo upplefva till längre lif, så intressant det än vore att få göra bekantskap ifrån scenen med dessa svenska konstalster.

Du Puys operetter bekänna vi oss ej vara bekanta med. Nog skulle det, som insändaren säger, vara pikant att göra deras bekantskap och få göra jemförelser, men vi frukta att teaterstyrelsen dermed endast skulle för ett fåtal tillgodose det historiska intresset, till men för sitt eget ekonomiska.

Beträffande valet af de utländska operor som senast uppsatts på operareper-

toaren, gifva vi ins. rätt deri, att valet af dem varit misslyckadt. Vi förmoda emellertid att det populära ämnet i texten till »Paul och Virginie» samt tillfället att i hufvudrolerna kunna presentera ett par så omtyckta artister som hr Ödmann och fröken Grabow, ingifvit direktionen hopp om denna operas framgång. Hvarken musik eller handling lyckades emellertid intressera publiken och fröken Grabow sjöng Virginie endast 3 af de 12 aftnar operan gick. För öfrigt torde fröken Andersson i detta parti hafva varit lika förtjent af publikens bevågenhet som fröken G. Publiken har emellertid sina förklarade favoriter, och detta är en faktor hvarmed teaterdirektionen måste räkna för att något så när få debet och kredit att gå ihop. »Trumpetarens» enorma popularitet i Tyskland och melodiösa karakter kunde ock ingifva berättigade förhoppningar om framgång hos oss; att de ej blefvo uppfylda beror på att pjesens något tröga handling och föga omvexlande musik ej i sig inneburo någon större attraktionskraft. Men hvad skall man då välja? Ins. klandrar att man gifvit »Harald Viking» innan Wagners operor fått gå öfver vår scen. Men sedan »Mästersångarne» nu snart framträdt, så hafva ju alla för vår scen möjliga Wagner-operor gifvits. Ty »Tristan», Nibelungen-cykeln och »Parcifal» äro väl för närvarande omöjliga hos oss. Gå vi till de föreslagna franska komponisterna så är det på samma sätt: deras operaverk äro för dyra i uppsättning och slå säkert icke an här. Gounods senare operor ha ej visat sig lifskraftiga, med Massenets »Roi de Lahore», »Herodiade» eller »Cid», Thomas' »Hamlet» finge man väl göra dyra och föga tacksamma experiment. Att döma efter publikens outslitliga tycke för Adams »Konung för en dag», skulle kassapjeserna för vår Stora teater sökas på den komiska operans område. »Diamantkorsets» framgång pekar också deråt. Vid sidan af större seriösa verk, som operan alltid bör hafva på sin repertoar (der Meyerbeers populära »Hugenotterna» och »Robert» länge saknats), synes alltså den komiska operan böra tillmätas godt utrymme på repertoaren. Bland dessa hafva vi Aubers »Kronjuvelerna», »Svarta dominon», »Marco Spada» etc., Boieldieus »Hvita frun» och »Johan af Paris», Donizettis »Regementets dotter» (nu under inöfning) och »Don Pasquale», Lortzings och Flotows operor, Nicolais »Muntra fruarna», Maillarts »Villars dragoner», Hérolds »Zampa» och Duellen», Halévys »Blixten», Davids »Lalla Rookh» etc. Af nyare saker som kunde vara möjliga må vi fästa uppmärksamhet på Ponchiellis »Gioconda», Goldmarks »Drottningen af Saba», Götz' »Så tuktas en argbigga», Delibes »Lakmé» och »Kungen har sagt det», Joncières »Johan af Lothringen», Sullivans »Mikadon» ete. Af äldre klassiska saker torde äfven t. ex. Mozarts »Cosi fan tutte» och Cimarosas »Hemliga äktenskapet» ännu vara värda att återhöras.

Oaktadt vår opposition mot ett och annat i den ärade insändarens uppsats, äro vi honom emellertid tack skyldige för densamma, ty frågan om vår operarepertoar är onekligen ganska vigtig samt värd att diskuteras, och att från flera håll lära känna tankarne om densamma hos publiken, bör äfven vara för vederbörande af intresse.

Berlioz' »Damnation de Faust».

Då detta storslagna verk snart kommer att gifvas af Musikföreningen å Kgl. Stora teatern, dagen är bestämd till d. 27 dennes, återgifva vi här nedan innehållet af texten till detsamma ur årg. 1881 af denna tidning.

Instrumentalnummer derur har förut, såsom bekant, gifvits här på symfonikonserter, nämligen Rakoczymarschen, Danse des sylphes och Menuet des follets.

Solopartierna kommer å Musikföreningens konsert att sjungas af fru Dina Edling, hr Ödmann samt hr Salomon Smith från Ystad.

Innehåll.

Första delen. Faust fröjdar sig, en härlig vårmorgon, åt ensamheten och den stärkande luften midt på en ungarsk slätt. Hvarför uppehåller han sig i Ungarn? För att gifva komponisten tillfälle att låta Rakoczymarschen klinga; Berlioz uttalar detta ej blott helt öppet, han tillfogar äfven, att af musikaliska grunder skulle han gerna kunnat försätta honom till jordens aflägsnaste vrå, sjelfve Göthe för ju honom till Sparta! I sina oskyldiga drömmerier afbrytes Faust af landtliga toner — det är bönder, som sjunga och dansa i dagbräckningen. Faust afundas sina vänner. Men nu fylles slätten af krigisk glans — Donaus söner bereda sig till kamp — hvarje hjerta slår högre vid deras segersång, endast hans är otillgängligt för äran. *(Rakoczymarschen).*

Andra delen. I Nordtyskland. Faust i studerkammaren. Öfver allt följer honom ledsnaden, han lider och natten stegrar hans smärta. För honom har jorden inga blommor, och det bästa är att lemna henne. Han sätter den bekanta giftbägaren till munnen; då hör han fromma sånger, hans tårar flyta, himlen har återvunnit honom. — Mefisto uppträder. Hvem är du med den eldsprutande blicken? frågar Faust. Jag är lifsanden, som bringar lycka och glädje, svarar djefvulen med bonhomie, lemna ditt filosofiska skräp och följ mig! Faust lyder utan vidare. Vi återfinna dem i Auerbachs källare. Brander sjunger med kamraterna en punschkör, derpå visan om råttan, slutligen skräna de en fuga på ordet »amen», hvarpå Mefistofeles komplimenterar dem och ger dem visan om loppan till bästa. Faust har tråkigt och de flyga i väg. — Vid stranden af Elbe ligger Faust sofvande på en frisk gräsmatta. Gnomer och sylfer sjunga, sylfider dansa omkring honom *(Danse des sylphes).* Han ser i drömmen Margareta, hvars namn han hviskar. Han vaknar längtansfullt — Mefisto lofvar att föra honom till den älskade. I trängseln af de antågande soldaterna och af de dem åtföljande studenterna som sjunga äfventyrligt sammanställda latinska ord: »Veni' vidi, vici — Gaudeamus igitur» etc.), vandra båda till staden.

Tredje delen. Faust svärmar i Margaretas rum. — Mefisto kommer, ger honom goda råd och gömmer honom. Margareta uppträder och sjunger om kungen i Tule. Utanför huset besvärjer Mefisto irrblossen till en för Margareta olycksbådande dans *(Menuet des follets)* och instämmer sjelf med i serenaden. — I kammaren visar sig nu Faust för Margareta, hon igenkänner honom, ty hon har likaledes sett honom i drömmen, och hennes böjelse är så utvecklad, att hon tillfaller honom såsom en mogen frukt. Mefisto för honom tidigt på morgonen derifrån med våld — men genom trädgården, ty redan stå grannarne framför huset och underrätta »Mutter Oppenheim» om att det icke går riktigt hyggligt till der inne.

Fjerde delen. Margareta ensam i sitt rum — »Min ro är hän» — man hör på afstånd kör af soldater och studenter. — »Skog och håla». Faust svärmar. Mefisto meddelar honom den älskades och till döden dömdas olyckliga belägenhet — han är beredd att rädda henne, om Faust skriftligen förbinder sig att från i morgon tjena honom. Faust skrifver under — de brusa »på svarta hästar» derifrån — förbi bedjande landtfolk, förföljda af spöken. Men Faust är bedragen. I stället för till den älskade, för honom Mefistofeles till Pandämonium, Satans rike. Underjordens furstar jubla öfver »den stolta själens» fall, och en helvetisk kör sjunger: »Tradioun marexil Trudinxé burrudixé» o. s. v., dämonernas och de fördömdas uttryckssätt enligt Svedenborgs försäkran — om man får tro Berlioz.

Epilog. På jorden skallar det: »Helvetet förstummas — ett förskräckligt mysterium försiggår der». — *I himlen.* Seraphim ropa till Herren: »Hosianna, hon har mycket älskat», — en aflägsen stämma: Margareta!!» Kör af englar, som ropa Margareta till sig — hon förlåtes — »kanske ock den älskade en gång — hoppas! och var lycklig!»

Ett Farväl!

Säg mig ej välkommen då jag kommer,
Ej farväl, du hulda, då jag går,
Ty jag kommer icke när jag kommer,
Går ej heller från dig när jag går.

Det var då för väl att kgl. teaterdirektionen räddade oss! Vi voro ju nära att dö af saknad och förtviflan, när vår »älskliga sångerska» sagt oss sitt sista farväl här om aftonen i Östermalmskyrkan. Ja, alla tidningar försäkrade oss att det var hennes sista farväl och lade oss på hjertat att man- och qvinn-grant visa vår sympati och tacksamhetskänsla genom att fylla kyrkan vid hennes afskedskonsert. Och vi rusade dit också allesammans, vi stodo der som packade sillar och åhörde i + 40 graders temperatur de silfverklingande toner, som vi sedan aldrig, aldrig mer skulle få lyssna till. Vi summo i tårar och svett. Damerna höllo på att svimma af hjerteqval och gashetta, och hvar marskalkerne med sina band om ärmen, likt englavingar, uppenbarade sig, mottogos de såsom af himlen utsända englar, der de med sina vattukäril återväckte de halfslocknade lifsandarne hos bleknande liljor och rosor. Sjelfva kgl. majestät och kronsprinsparet sutto der och svettades i koret, allt för att hedra vår afskedstagande näktergal och ännu en gång få lyssna till hennes trollsång. Och så var allt förbi. Hennes sista ton hade förklingat och ut rusade nu ur det glödheta templet hela menniskoskaran att kämpa mot vintervinden der ute såsom förut mot sommarhettan der inne. Hur många som strökö med på kuppen känner jag ej, men säkert voro de ej så få. Vi andra, som segrade i striden mot elementerna och sluppo undan förkylningen, vi stodo der emellertid qvar med vår förtviflan — då, som sagdt, kgl. teaterdirektionen visade sig nog barmhertig att rädda oss genom att öppna Thalias portar för vår afskegstagande näk-

tergal. Nu få vi åtminstone utportionera vårt farväl, så att det verkar mindre förkrossande, och kunna dessutom ha utsigten att, sedan vi fått ett kyrkofarväl och några teaterfarväl, kanske ännu en gång eller par få återhöra vår afgudade diva. Sådant har man ju sett förr. På det sättet kunna vi så småningom vänjas vid förlusten utan att angripas deraf för häftigt. Men tänk ändå om direktör Villman anat något sådant vid afskedskonserten! Då hade han ju kunnat rädda kgl. majestäts och kronprinsparets dyrbara lif från faran att förkyla sig i Östermalmskyrkan. Hade han anat det, så hade han säkert hviskat kgl. maj:t i örat: »Gå inte i kyrkan, ers majestät; der blir hett som i —; nej, jag kan tryggt garantera att ers majestät skall kunna få sitta helt svalt och beqvämt i sin kungliga loge och taga det der farvälet, som endast skulle förekomma i kyrkan.» — Då hade vi också varit lugna för den faran. Emellertid tycks saken aflupit väl på allt sätt. Till första teaterfarvälet voro kgl. teaterns förstugor öfverfylda af en oändlig kö, och resultatet var lapp på luckan redan före middagen. Vi kunna nu, tack vare kgl. teaterdirektionen, under flere aftnar få ge luft åt vårt beklämda bröst genom bravorop och handklappningar åt vår så småningom försvinnande favorit.

Hilarius.

(Insändt).

Är Stockholm en hufvudstad?

Våra stadsmyndigheter tyckas ej vara af den meningen, att döma efter det bleklagda nej som blef svaret på kgl. teaterdirektionens ansökan om stadens medverkan till anskaffande af ny tidsenlig lokal för vår lyriska scen eller för årsanslag till dess upprätthållande. Direktör Willman kommer nyss ifrån invigningen af en ny tidsenlig teater i Schwerin, en stad af omkring 30.000 invånare, och anländ till Stockholm får han af dess stadsstyrelse emottaga dödsdomen öfver vår första lyrisk-dramatiska konstanstalt. Är det på det sättet en hufvudstads värdighet och dess behof af en förädlande konstanstalt tillgodoses? Det ser ut som vore pluraliteten af vår stadsmyndighet så inbitna Offenbachanter, att de endast hade sinne för uppväxten af Offenbachsteatrar. Få se nu vid frågans slutliga afgörande, om Stockholm kommer att betraktas såsom en hufvudstad eller såsom en fattig simpel brackstad, der man ej har begrepp om nyttan och värdet af en sådan konstanstalt, eller om vederbörande kunna lära sig inse skyldigheten att upprätthålla en hufvudstads värdighet, eller endast förstå att utfärda för vår hufvudstad ett estetiskt och ekonomiskt fattigdomsbevis.

Konstälskande Stockholmare.

Från Scenen och Konsertsalen.

Okt. **Stora Teatern.**

29. Nessler: *Trumpetaren från Säkkingen.* (Maria, Grefvinnan, Conradin: frk. Javette, fru C. Strandberg, hr Söderman.)
30. Boito: *Mefistofeles.* (Mefistofeles: hr Rosén.)

Nov.
15. » »

Okt.
31. Saloman: *Diamantkorset.* (Zephyrine, Wilhelm Stauff, Kurakoff: frk. Andersson, hrr Sellman, Strömberg.)

Nov.
3. » » (Kurakoff: hr Sellergren.)
1. Adam: *Konung för en dag.*
4, 8. Gounod: *Faust.* (Margareta, Martha, Siebel, Mefistofeles, Valentin, Wagner: frkn. Ek, Wellander, Karlsohn; hrr Söderman, Lundquist, Nygren.)
6. Donizetti: *Leonora.*
7. Mendelssohn: *En Midsommarnattsdröm.*
10. Thomas: *Mignon.* (Mignon, Philine, Lothario, Laërtes, Antonio: frkn. Grabow, Karlsohn; hrr Söderman, Malmsjö, Grafström.)
12. Gounod: *Romeo och Julia.*
13. *Symfonikonsert.* (Mozart: D-dur-symf.; Grieg: »Fra Holbergs tid», suite för stråkork.; Romanser af Hallström; Bizet: »I Rom», suite för orkester.)

Okt. **Nya Teatern.**

31. Lecocq: *Madame Angots dotter.*

Nov.
2—7, 9. Ölander: *Mäster Placide.* (Gaston, Rosina, Placide, Johan: frkn. Sjöberg, Hermanson; hrr Ringvall, Hagman.)
10, 12, 15. Genée: *Nanon.*

Södra Teatern.

6, 8, 10, 12, 14. *Jorden Rundt.*
13, 15. Audran: *Stora Mogol.*

Okt. **Vasa-Teatern.**

30. Invigningspjeser: *Generalmönstring,* skämt med sång i 2 tablåer af S. K.
» Offenbach: *Daphnis och Chloë,* operett i 1 akt af Clairville och Cordier.
31. » »
» *Konsertmatiné* af teaterns sujetter.

Nov.
1—15. Offenbach: *Daphnis och Chloë.*

Musikal. Akademien.

1. *Lucca-Mierzwinski*-konsert med bitr. af fru *Anna Grosser.*
3. *Mierzwinskis* afskedskonsert med bitr. af fru *Grosser.*
11. 1:a *Teresina-Tua*-konsert, med bitr. af pianisten *Alfred Reisenauer.*
14. 2:a » »

Östermalmskyrkan.

2. *Mathilda Grabows* afskedskonsert.

Kgl. Stora teaterns repertoar har, såsom ofvan synes, varit ganska omvexlande under de sista veckorna; något nytt i afseende på pjeser eller personal har dock ej under denna tid förekommit. Nästkommande lördag tänker man emellertid få upp »Don Juan» med fru Östberg som Elvira. En ny dragningskraft har operan nu erhållit genom fröken Grabows afskedsuppträdande i en serie af 5 föreställningar. Hennes honorar för dessa är bestämdt till 2,000 kr. för första och 1,000 kr. för hvar och en af de andra aftnarne. Fröken Grabow lär hafva gjort ansökan om afskedsrecett för en tid sedan, men då en sådan på grund af nu gällande stadgar ej kunde beviljas, föranstaltades af henne den afskedskonsert, som i vårt förra nummer omnämdes. Hennes uppträdande nu å kgl. operascenen var derför en öfverraskning för den värderade sångerskans många vänner och beundrare. Vid hennes första afskedsföreställning i »Mignon» var teatersalongen fullsatt, och förmodligen kommer samma förhållande att ega rum vid hennes nästa uppträdande i »Den Bergtagna» och de öfriga gångerna.

En mängd konserter hafva vi för öfrigt att relatera, men måste göra detta i största korthet. Kgl. teaterns andra Symfonikonsert d. 13 d:s gafs efter ett mycket intressant program. En af Mozarts konserter i D-dur, som ej så ofta här varit hörd, inledde konserten och utgjorde dess klassiska del. Af nyare saker fick man höra Griegs till Holbergsjubileet komponerade suite i gammal stil för stråkorkester: »Fra Holbergs tid», innehållande Prelude, Sarabande, Gavott, Air och Rigaudon. Grieg har i detta verk på ett mästerligt, objektivt sätt hållit fast vid den gamla stil, som ger karakter åt detta hans verk, och af de i hans skapelser annars så bekanta tonvändningarna finner man här nästan intet spår. Hvar och en af de olika satserna är för sig anslående och väckte rikt bifall, i synnerhet dock de två sista, som äfven bisserades. Med stort intresse motsågs programmets slutnummer af »Carmens» värderade komponist. Bizets »I Rom», suite för orkester, innehåller Andante tranquillo och Allegro, Agitato Allegretto vivace samt Andante-Allegro vivacissimo (Carneval). Denna suite, ett minne af hans vistelse i Rom, kan egentligen endast i sista afdelningen sägas vara en tonmålning af Rom med dess karnevalslif; hvad de båda första delarne af densamma ha att göra med Rom är ej godt att säga, om icke de vexlande idéerna, som här ej äro ordnade under någon bestämd form, skola vara ett uttryck för den gamla kejsar- och påfvestadens skiftande natur och lif i allmänhet. Bizets lifliga fantasi och genialitet röja sig äfven i detta verk liksom hans stora förmåga att behandla orkestern och afvinna densamma öfverraskande, pikanta och vackra klangeffekter. Såsom fyllnadsnummer utförde fröken Karlsohn med sin behagliga röst vårdadt och vackert ett par romanser af Hallström, den ena ur »Hertig Magnus och Sjöjungfrun», den andra ur hans ännu ej gifna opera »Jaguarita»; det senare numret med sin friska melodi och lifliga rytm väckte stort bifall och måste repeteras. Konungen och kronprinsen bevistade konserten. De främmande artisterna Teresina Tua och herr Reisenauer syntes äfven bland åhörarne.

Fröken Grabows konsert i Östermalmskyrkan var mycket talrikt besökt; äfven konungen och kronprinsparet hedrade konsertgifvarinnan med sin närvaro. Utom fröken Grabows egna nummer, som vi förut omnämt, sjöngo fru Edling och frk. Ek duo ur Rossinis »Messe Solennelle», herr Lundquist en aria ur Glucks »Iphigenia», herr Ödmann den bekanta arian

ur Rossinis »Stabat Mater» och fru Edling samt fröknarna Wellander och Karlsohn en trio ur »Blommornas undran» af Hallström. Herr Sjöberg gaf ett vackert violinnummer (Adagio) af Sophr och dir. Heintze inledde konserten med mästerligt föredrag af Andante och Finale ur Widors orgelsymfoni n:o 2. Konserten utfördes på alla händer tillfredsställande, men den på aftonkonserter i kyrkan vanliga värmen döfvade intrycket af det hela.

Tenorfenomenet Mierzwinski har nu äfven försatt oss i häpnad. Den konsert å hvilken han tillsammans med fru Lucca och fru Grosser uppträdde å Musikal. akademien gafs naturligtvis för fullt hus. Fru Lucca och hennes sångnummer framkallade om möjligt större entusiasm än vid de förra konserterna och den beryktade hjeltetenoren skördade ej mindre bifall.

Fru Lucca sjöng denna gång Jensens »Am Manzanares» och »Lehn' deine Wang», Chimenes aria ur Massenets »Cid», »Gioconda»-arian; hr Mierzwinski Romance ur »Hugenotterna», »Au Printemps» af Gounod, Sicilienne ur »Robert», hvarjemte flere extranummer gåfvos till lön för den stormande hyllningen, som väl nådde sitt maximum då Lucca till egen och publikens stora munterhet och den senares förtjusning bjöd på en svensk sång, den Dannströmska polskan »Det är så underliga ställen», framförd rätt tydligt, men med en brytning, som verkade litet komiskt. Men hon sjöng ju svenska och dermed var ju den förtjusande divan till hälften vår egen. Hr Mierzwinski sjöng extra efter eget ackompagnement ett par polska folkvisor. Efter slutnumret, Misererescenen ur »Trubaduren», ville applåder och framropningar aldrig taga slut och numret måste gifvas da capo. Äfven fru Grosser skördade bifall för sitt spel och gaf som extranummer Saint-Saëns »Alcestefantasi», i hvars utförande hon excellerar.

Mierzwinski sjöng här för andra och sista gången ett par dagar derefter, biträdd af Fru Grosser. Publiken var ej då så talrik, men hyllningen lika storartad, och den artige sångaren gaf publiken ej mindre än 7 extranummer, deribland Othelloarian af Rossini och Siciliennen ur »Robert» — denna 3 gånger. Fru Grosser gaf äfven flere extranummer, deribland Liszts svåra fantasi öfver spinnscenen i »Flygande Holländaren», och belönades med ett par präktiga buketter. Kronprinsen med gemål bevistade båda konserterna och den senare åhördes äfven af konungen.

Ladislaus Mierzwinski har sålunda här som öfverallt för sin jettestarka stämma, sina höga toner, sin högt uppdrifna teknik tagit publiken med storm. I stycken med vekare stämning lyckades han ej så väl.

Det torde vara af intresse att rörande denne sångare förnimma hvad en så framstående sångmästare som Isidor Dannström haft att säga, då vi frågade hvad han tänkte om den ryktbare sångaren. Han yttrade sig sålunda: »En skicklig basunist med god embouchure kan genom ihärdigt arbete till och med uppdrifva sitt instrument till ett högre instruments, till cornettens oktavläge; men dessa basunens högsta toner erhålla dock aldrig cornettens mera veka och tillika vibrerande klangfärg. Likaså kan en genom fysisk kraft och energi i tenorröstens läge uppdrifven bariton medelst sina höga bröttoner väl åstadkomma en styrka, en granit, som förmår väcka både häpnad och beundran, men denna uppdrifna stämma kan deremot i pianosatser (messa di voce) eller i sångstycken, som betinga vekare och innerligare uttryck, svårligen tillegna sig tenorens anslående karakter, ty någon egentlig så att säga »charme» är en på så sätt »tränerad» (våldförd) stämma ej mäktig. För öfrigt har jag den erfarenheten att dylika experiment med röstbanden (voix sombre, med fixeradt struphufvud nedåt) har kostat mången begåfvad sångare rösten, och ingen gör sådana försök utan att hans stämma derigenom till någon del tager skada, och denna skada blir ofta — obotlig.»

Teresina Tua, »violinelfvan», som med sitt trollska spel och sin barnsligt lifliga, intagande personlighet eröfrade vår publik för ett par år sedan, har nu åter låtit höra sig här. Hon har växt upp och blifvit mera allvarlig, också har hennes personlighet, hur intagande den än är, ej samma bedårande inflytelse som förr. Och hennes spel? Ja, samma glöd vet hon inlägga i sitt spel som förr, samma öfverdådiga schwung och rena tonansats i de höga lägena och i flageoletten finner man hos henne nu. Dock finna vi att en bredare och kraftigare ton ännu saknas för hennes artistiska fulländning, hvarom t. ex hennes utförande af Kreutzersonaten bar vittne, hvilken hon spelade å sista konserten. Vi instämma med en ärad recensent deri, att den begåfvade artisten nu kan behöfva i fred och ro få egna sig åt fullkomnandet af sin utbildning till större mångsidighet och gedigenhet, vi kunde då kanske snart nog i henne få helsa en annan Neruda. Tua åtföljdes denna gång af en mycket framstående pianist, Alfred Reisenauer från Weimar, verklig elev af Liszt. Herr Reisenauer, som äfven i Tyskland utom Weimar ej synes vara mycket känd, väckte här formlig sensation genom sin enorma teknik, sitt om Pachmann påminnande mjuka och själfulla spel och öfverväldigande kraft i fortissimot. Måhända vägde hans spel endast för mycket mellan ytterligheterna af det åskande fortet och hviskande pianissimot. Han lät oss egentligen endast få höra Liszt och Chopin, återgifvande båda i allmänhet förträffligt; som ackompagnatör var han öfverlägsen, och hans spel i Kreutzersonaten mästerligt. Vi ha ej utrymme att närmare redogöra för de båda Tua-konserternas program. Herr Reisenauer lär återkomma hit och gifva konsert i nästa vecka.

Den nya teatern i Lundbergska huset, Vasateatern, öppnade d. 30 Okt. sina portar. Dagen derpå gåfvo sujetterna en konsertmatiné. Svensk Musiktidning har ej satts i tillfälle att taga del af denna teaters musikprestationer, hvilka förmodligen ej göra anspråk på högre konstvärde.

Bref från Lund.

6 nov. 1886.

Hos oss svenskar gäller icke mindre än hos andra — kanske snarare i ännu högre grad — att den som är borta är glömd, hvilket står särdeles illa tillsammans med den lättrörliga ifver vi röja så fort det är fråga om att hylla en ny storhet för dagen — hälst en utländsk. Dessa rader äro framkallade af en liten minnesfest, som nyligen firats i vår stillsamma stad, och som hedrade icke mindre deltagarne än föremålet: Ludvig Norman.

Den vackra musiksalen i universitetets Palæstra et Odeum var i måndags fästligt upplyst och smyckad: välvilliga händer hade omkring Normans porträtt ordnat blommor, kransar, grupper af grönt, och öfverst sågs en strålande lyra. Hvad som ännu tydligare vittnade om vårt samhälles uppfattning och pietet, var den talrika krets af åhörare som infunnit sig för att en hel afton lyssna till Normans ingalunda lätta musik, för att egna hans minne en samlad tanke och för att med en skärf bidraga till en minnesvård på hans graf uppe i Stockholm.

Normans gamle vän och beundrare, den åldrige Gnosspelius, hade icke denna gång kunnat taga något initiativ — till sin grämelse kunde han för sjuklighet icke ens vara närvarande. Hans närmaste man och vikarie, herr kammarmusikus Kempff, biträdd af en krets musikälskare, väl kända här på orten, hade åtagit sig bestyret, uppgjort programmet och utförde det med all heder, om ock i all blygsamhet. Normans frände, herr Franz Neruda, hade gifvit bud från vår musikaliska grannstad, jag hade så när sagt musikaliska hufvudstad, Köpenhamn, att han ville medverka, och redan nöjet att få höra honom är i Lund alltid en säker lockelse. Allt nog, konserten blef en verklig högtid, och ett rätt aktningsvärdt belopp — öfver tvåhundra kronor — blef det pekuniära resultatet. Det säger sig sjelft, att hela inkomsten oafkortad skrefs som teckningsbelopp å den af herr Julius Bagge hitsända listan. Programmet, utan alla obehöfliga kommentarer, var följande:

1) Trio för piano och violoncell, op. 4; 2) Qvartetter för mansröster: a) »Ej med klagan skall ditt minne firas», b) Eolstoner; 3) Piano solo: a) Dröm (ur op. 61), b) Clavierstück, op. 9 n:o 2, c) Scherzo n:o 1 op. 12; 4) Karakterstycken för fiol och piano, op. 27; 5) Sång ur »Daniel Hjort» (Herr Salomon Smith); 6) Qvartett for piano, fiol, viola, och violoncell, op. 10.

Fringilla domestica.

Musikpressen.

På Abr. Lundquists förlag har utkommit:

Troili, Uno: *Fantasistycken för Piano,* utgifna efter hans död. H. 1 och 2 à 2 kr. *4 Visor* med piano. Pris: 1 kr. 50 öre. Vännerna af den berömde porträttmålaren hafva i dessa häften äfven ett minne af honom — i toner. Som bekant var Troili en god pianist och sedan 1864 ledamot af Musikaliska akademien. Det är väl ock såsom ett sådant minne dessa tondikter hafva utgifvits, hvilka komponisten sjelf i lifstiden väl ej tillmätt någon betydenhet och derföre ej öfverlemnat åt offentligheten.

Af andra pianosaker tillhöra de här nedan uppräknade den enkla salongsgenren, som karakteriseras af här nedanstående bekanta namn. De närmast följande namnen äro oss hittills obekanta.

Delacour V.: *Le chef d'Escadron,* Morceau militaire (i marschform.) Pris: 1 kr.

Meissner W.: *Nur du allein.* Pris: 1 kr.

Behr, Franz: *Blau-Aeuglein,* Salongstück.

Harmston, Edv.: *Waldvöglein und Minnessänger,* lyrisches Tonstück. Pris: 1 kr. 25 öre.

Hennes, Aloys: op. 365. *Fröhliche Wasserfahrt.* Pr.: 1 kr.

» » op. 366. *Der sorglose Zecher.* Pr.: 1 kr.

Ölander, John: *Regatta-Vals,* tillegnad bröderna Wirström.

För orgel:

Lindberg, C. L., kyrkoherde, led. af Musik. Ak.: *Femtiotvå lätta melodiska Præludier,* till i svenska koralboken förekommande tonarter, för mindre öfvade organister, organistelever, skollärare och seminarister. — 3:e samlingen. Pris: 1 kr. 50 öre.

För piano och violin eller flöjt:

Svenska Danspolskor, 2 häften à 2 kr.

Af sånger:

Abt, Franz: »*På dig jag alltid tänker*». N:o 33 af saml. »Barytonisten». Pris: 50 öre.

Mendelssohn: Aria ur »*Elias*» (»Det vare nog»). Pris: 75 öre.

Haydn: Aria ur »*Årstiderna*» (»Från vädurns tecken re'n»). Pris: 1 kr.

De båda sistnämda utgöra N:is 16 och 17 i andra samlingen af »Bas-sångarens repertoire».

Från in- och utlandet.

Stora teatern. Vid den representation, som d. 18 Dec. gifves till firande af C. M. v. Webers hundraårsfödelsedag, då »Oberon» kommer att uppföras, blifver rolbesättningen i denna opera följande: Oberon hr Bratbost, Huon hr Ödmann, Scherasmin hrr Ohlson och Malmsjö, Sadack hr Dahlgren, Aboulifar hr Janzon, Beyen i Tunis hr Torslow, En sjöröfvare hr Rundberg, Puck fru af Geijerstam, Rezia fru Östberg, Fatima fru Edling, två hafsnymfer fröken Karlsohn och fru Gelhaar. Operan uppfördes här första gången d. 21 Maj 1858 — 32 år efter hennes första uppförande, 1826 i London — och senast d. 13 Sept. 1880, då hon gafs för 59:de gången. Hufvudrolerna voro då fördelade sålunda: Rezia fröken Strandberg, Fatima fru W. Strandberg, Oberon fröken Sommelius, Huon hr Arnoldson, Scherasmin hr Malmsjö, Aboulifar hr Sandstedt.

Filharmoniska sällskapets stundande konsert kommer troligen att gifvas först i början af December och är till en del egnad åt minnet af Fr. Liszt. Som bekant hafva musikfester till hans ära mångenstädes firats med återgifvande af hans kompositioner, i vårt land äfven i rikets andra stad. Programmet till ifrågavarande konsert upptager följande saker: af Liszt: Englarnes kör ur »Faust» (2:a delen); korsfararnes kör ur »Den heliga Elisabeth»; »Ave maris stella», kör à capella, »Mignon» och »Loreley», solosånger, föredragna af fröken Wetterstedt och af hr Lejdström; af Rubinstein, »Requiem för Mignon», för soli, kör, orgel och piano; Grädener: Irrbloss-sång (Irrwischgesang); Schumann: Bolero ur Spanskt sångspel. — Ett intressant program, såsom vi se, med för oss nya saker.

Sällskapet för svenska qvartett-sångens befrämjande har redan till nästa pristäflan för flerstämmiga kompositioner för mansröster emottagit ej mindre än 53 sådana tonsättningar.

Herr Ragnar Grevillius, förut anställd vid Stora teatern härstädes, gaf i slutet af Oktober en konsert i Upsala. Den bekanta signaturen C. R. N. yttrar derefter om honom följande: Hr Grevillius, en gammal välkänd Upsala-sångare, är, som bekant, i besittning af en utmärkt baritonstämma, stark, hög och jemn, men af en egendomligt mörk klang. Sedan han sist lät höra sig här har han gjort bestämda framsteg i användandet af sitt instrument; han har fått ett vackert piano, och när han låter höra detta, får rösten en ovanligt tilltalande, öppen och klar färg. Konsertgifvaren biträddes af en ung violinspelare, en känd barytonsångare och en musikälskarinna samt studentkör.

Litografen J. F. Lindbloms annons å sista sidan torde uppmärksammas af våra musici och förläggare. Hr L. är af gammalt känd såsom skicklig notlitograf; den nu så mycket begagnade plåtgravyren har emellertid minskat verksamheten för den förr af våra förläggare så flitigt anlitade litografen. De som vilja trycka musikalier i vårt land kunna sålunda med fullt förtroende vända sig till hr Lindblom för erhållande af ett skyndsamt utfördt, vackert, ordentligt och billigt arbete.

De kringresande teatersällskapen befunno sig vid November månads ingång: Carlbergs i Norrköping, Elffors' i Sundsvall, Engelbrechts i Viborg, Fröbergs i Malmö, Littmarcks i Linköping, Lunds i Ystad, Novanders i Örebro, Nymans i Hernösand (före d. 5 d:s) och Smitts i Laholm.

Bj. Lunds sällskap annonserade till d. 12 Nov. sista föreställningen i Ystad, då man gaf »Kärleksdrycken». Dagen förut gafs 3:e akten ur »Faust» af Gounod, »Alphyddan» och aria ur »Trubaduren», sjungen af fröken Emilie Linné från Göteborg.

Sigrid Arnoldson uppträdde den 8 d:s på Stora operan i Moskwa som Rosina i »Barberaren» med glänsande framgång. Publiken var formligen hänförd och ropade in den uppgående »stjernan» 25 à 30 gånger. Efter bref-arian i första akten erhöll hon en jettebukett af hvita rosor, liljor och hyacinter och efter pianoscenen i den andra, då hon sjöng en för tillfället inlagd koloraturaria, »Parla!», en kolossal lagerkrans med präktiga band och inskriften: »Glück und Segen!» Hennes röst, koloratur och föredrag berömmas enhälligt, likaså spel och mimik, hvarjemte apparitionen beskrifves som i hög grad förtjusande.

Köpenhamn. Lucca-Mierzwinski-konserten i Cirkuslokalen den 12 Nov. var oaktadt de höga biljettprisen besökt af närmare 4,000 personer och bifallet naturligtvis stormande. Till tacksamhet gåfvo de båda konstnärerna så många extranummer utöfver programmet, att detta mer än fördubblades.

Dagen derpå afreste Pauline Lucca med sin make, baron von Wallhoffen, samt hr Mierzwinski öfver Korsör och Kiel till Berlin.

Köpenhamnstidningarna omtala att chefen för k. teatern derstädes, kammarherre Fallesen, afslutit kontrakt med Pauline Lucca om tre uppträdanden å nämde teater som Carmen i början af nästkommande Maj månad.

Alma Fohström, den bekanta finska sångerskan, som någon tid gästat Helsingfors, der hon med entusiastiskt bifall uppträdt på flera konserter, har derifrån begifvit sig till Dublin, vid hvars Stora opera hon från 1 Oktober är engagerad som primadonna under 5 månader. En yngre syster till henne, fröken Elin Fohström, som för närvarande idkar sångstudier i Milano, berättas redan ha hunnit så långt, att hon nästa vår kan företaga en konsertturné tillsammans med sin berömda syster.

Paris. På Stora operan uppfördes nyligen Massenets opera »Cid» för 50:de gången. Det är endast en opera som förut på denna scen upplefvat lika många föreställningar på den korta tiden af 10 månader, nemligen »Aida». Medelrecetten för »Cid» har varit 17,000 francs per

afton, således in alles en bruttoinkomst af 850,000 francs.

»Patrie», den nya operan af Paladilhe, hvars text utgör en bearbetning af Sardous bekanta drama med samma namn (»Allt för fosterlandet»), kommer nu definitivt att uppföras på Stora operan i Paris under loppet af denna månad med Gabrielle Krauss i det qvinliga hufvudpartiet.

Adelina Patti gaf före sin nyss företagna resa till Amerika under medverkan af sin man signor Nicolini och andra framstående konstnärer en stor afskedskonsert i Albert Hall i London. Publikens tillopp till denna konsert var utomordentlig, och den stora salen, som rymmer 7,000 menniskor, var fyld till sista platsen. Hvarje nummer divan utförde helsades med det mest entusiastiska bifall.

Dödsfall.

Kafka, Johann, komponist af på sin tid omtyckta salongs-kompositioner, † d. 23 Okt. i Wien, 67 år gammal.

Anekdot om Liszt. Redan som elfvaårig var Liszt en framstående virtuos och hade komponerat några smärre kyrkostycken, deribland ett »Tantum ergo», som hans lärare Salieri berömde mycket. Salieri hade gjort Beethoven uppmärksam på sin elevs utomordentliga begåfning och lofvat att en gång taga honom med sig till den berömde kompositören. Då detta inträffade, frågade Beethoven: »Hvad kan du då spela, min gosse?» hvartill Liszt svarade: »Jag spelar helst Bach och er.» — »Bach och mig — nå låt höra», sade Beethoven i det han uppmuntrande klappade gossen på kinden. Liszt satte sig till pianot och frågade: »Hvilken fuga af Bach och hvilken tonart önskar ni?» — »Är du tokig, pojke?» utbröt mästaren, men den lille Frans började strax improvisera ett preludium och spelade derefter en fuga af Bach, som är satt i fiss moll, i en annan tonart korrekt och säkert. Derefter frågade den unge virtuosen om han finge spela Beethovens nyss utkommna trio, opus 97. »Hvad», ropade Beethoven, »du har ju ej noterna och hur går det då med violin- och violoncellstämmorna?» Frans svarade: »Ack, herr van Beethoven, låt mig blott försöka; der ackompagnementet saknas skall jag försöka lägga till det.» Beethoven stod ett ögonblick som mållös, lade derefter armarne i kors och satte sig midt emot gossen under det han uppmärksamt följde hans spel. Vid sista takten sprang han upp, omfamnade den lille Frans och ropade: »Du har förstått mig, min vän; gå nu ut i verlden och lär andra förstå mig!» Liszt omtalade i senare år, med entusiasm för Beethoven, denna tilldragelse från hans ungdomsår, hvilken gaf honom så att säga invigningen och riddarslaget till hans stora och lysande konstnärsbana.

Till Hrr Tonsättare och Musici!

Musikaliska arbeten utföras bäst och billigast af litografen

Lindblom,

Stora Badstugatan 9, (norr) n. b.

Undertecknad gifver från och med 1 Oktober fortfarande lektioner i **sång, dramatik** och **plastik** samt **rolers instuderande** om anmälan sker onsdagar och lördagar kl. mellan 1/4 efter 10 till 11 f. m.

Stockholm, 30 September 1886.

Sturegatan 24.

Signe Hebbe.

I. Dannström & C:o

Regeringsgatan N:o 16, Stockholm.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa Tyska & Amerikanska fabriker i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönich' & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Adrian Dahls

Albumblad,

5 melodiska tonstycken för piano, finnes att köpa till 2 kronor

å Svensk Musiktidnings Expedition,

Klara Vestra Kyrkogata 19.

Reqvisitioner i Fast Räkning (25 % prov.—33 % 7/6) emottagas.

I Pianospelning,

Harmoni och **Orgel** undervisar undertecknad, exam. vid Musik-Konservatorium.

Adr.: Grefgatan 26 B, 3 tr., kl. 11—1.

Gustaf Roman.

Oscar Lejdström,

Sånglärare.

Kongl. Myntet.

Nu åter inkommet, **eleganta,** mycket **omtyckta Speldosor** à 42 kr. duss. Profdosor **fraktfritt** à 3: 50 i **efterbetalning.**

Klingqvist & C:o

(G. x 18457 x 2). **Göteborg.**

Billigaste handel i Sverige med **äkta Italienska violin-** och **violoncellsträngar.** Priskurant sändes på begäran kostnadsfritt.

Emil Fröling, Norrköping.

Mindre och större **Skol-** och **Kammarorglar,** franska och amerikanska, utsäljas nu till billigaste priser och på lämpligaste betalningsvilkor. Illustrationer sändas på begäran.

Er. Blomgren, Christiania.

Obs.! Nedsatt pris Obs.!

SVENSK MUSIKTIDNING

1884 och **1885** säljes vid direkt reqvisition hos Expeditionen

(Klara Vestra Kyrkogata 19)

till **4 kronor** kontant pr årgång. Båda årgångarne tillsammans **kosta 7 kronor.**

Årg. 1884 innehåller porträtter af *Agathe Backer-Gröndahl, Fröberg, Hallén, Hallström, Hebbe, Holmboe-Schenström, Höijer, Kraus, Otto, Pacius, Rubinstein, Saloman, Sjögren, Tua* samt åtföljes af premien 7 *Melodiska Tonstycken* af C. W. Rendahl.

Årg. 1885 innehåller porträtter af *J. S. Bach, Björkstén, Cherubini, d'Albert, frk. Ek, Hartmann, Hiller, Händel, Norman, Pachmann, Willman, Eug. Ysaye* och har till musikpremie *»Skuggor och dagrar»*, 5 pianostycken af Rich. Andersson.

Obs.! Nedsatt annonspris Obs.!

Från och med detta års början är annonspriset i Svensk Musiktidning nedsatt från 20 till **10 öre** petitraden. **Musikförläggare** och **Musikhandlare. Instrument-handlare** och **fabrikanter, Musiklärare** m. fl. kunna sålunda **allra billigast och med bästa fördel** annonsera i denna **inom musikverlden** spridda facktidning. Kontant liqvid. **Rabatt**: 10 % för minst 5 ggr, 20 % för minst 10 ggr.

INNEHÅLL: Från Beethovens sista lefnadsår (med porträtt). — K. teaterdirektionens utlåtande. — Våra ärade prenumeranter. — Om operans repertoir. — Berlioz' »Damnation de Faust». — Ett Farväl! — Är Stockholm en hufvudstad? — Från Scenen och Konsertsalen. — Bref från Lund. — Musikpressen — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Anekdot om Liszt. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1886.